

Els serveis centrals: destaquem...

Publicació d'*El Model de
rehabilitació a les presons
catalanes*

El projecte Museu Ambulant

El programa Alfa Digital

Publicació d'*El model de rehabilitació a les presons catalanes*

La Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat de la Direcció General de Serveis Penitenciaris ha publicat *El model de rehabilitació a les presons catalanes*, accessible en format pdf per a tots els usuaris de la intranet, i també per al públic en general a través del web del Departament de Justícia.

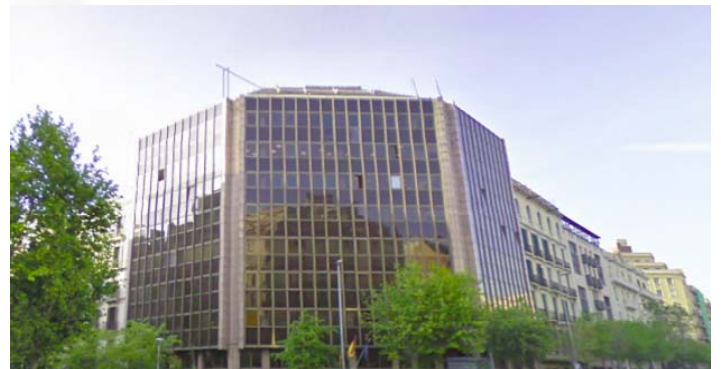

[El model de rehabilitació a les presons catalanes \(PDF 3,7 MB\)](#)

Els serveis penitenciaris de Catalunya, amb una llarga trajectòria iniciada l'any 1984, tenen com a objectiu principal la transformació i modernització del servei públic penitenciari per tal d'adequar-lo a allò que preveu l'ordenament jurídic nacional, espanyol i internacional, i la innovació i adopció de noves formes de treball que possibilitin respostes acurades davant els reptes de la realitat penitenciària.

En aquesta línia de millora de les condicions del medi, així com de les prestacions dels professionals dins de l'organització penitenciària, es presenta la publicació d'un document com aquest, on s'aborda i es concreten les línies més rellevants del model de rehabilitació del sistema penitenciari català, la seva regulació legal, les funcions dels professionals i òrgans de rehabilitació que hi treballen, la descripció dels col·lectius de població que requereixen una especial atenció i la relació amb altres operadors implicats en la rehabilitació.

generalitat de catalunya Departament de Justícia

El document també inclou un extens mapa de rehabilitació de tots els centres penitenciaris catalans i les seves unitats dependents.

La finalitat d'aquest document és difondre al públic en general el treball de rehabilitació a les presons catalanes, unificar les actuacions dels professionals de rehabilitació, i també servir per a la formació inicial dels professionals de nova incorporació.

El projecte Museu Ambulant

Desenvolupat dins de la campanya Obrint portes, aquest projecte és fruit de la col·laboració entre el Museu de Ciències Naturals de Barcelona i el personal docent del CFPA Santiago Rusiñol del CP de Joves de la Direcció General de Serveis Penitenciaris.

Estructura i contingut del Museu Ambulant

El Museu Ambulant consisteix en una calaixera amb rodes dissenyada perquè es pugui transportar fàcilment i formada per vuit calaixos que contenen materials per ser manipulats i estudiats (espècimens reals, reproduccions, imatges, aparells científics, llibres, etc.), informació variada i un conjunt de propostes per desenvolupar diverses activitats de manera autònoma i flexible. Els educadors que dinamitzin les activitats, conjuntament amb els interns participants, podran decidir si les volen fer totes o només unes quantes, i en quin ordre. També hi ha la possibilitat que algunes activitats es facin més d'una vegada seguint procediments diferents, segons el nombre i les característiques dels grups amb què es treballi.

A l'interior hi ha vuit calaixos que contenen materials diferents, relacionats amb tres dels departaments del Museu: el d'invertebrats no artròpodes (calaixos 1 i 2), el d'invertebrats artròpodes (calaixos 3 i 4) i el de vertebrats (calaixos 5 i 6). Hi ha, doncs, dos calaixos específics relacionats amb cadascun dels departaments, i també informació específica de caire científic que ha de servir als educadors que dinamitzin el projecte per poder explicar certs conceptes i dirigir adequadament les activitats que es duguin a terme. Igualment es disposa d'una guia vinculada a cada departament amb informació i orientacions precises. Complementant tot això, hi ha un setè calaix que conté diferents animals guardats en pots amb líquid conservant, pertanyents als tres departaments.

El vuitè calaix, que anomenem A, conté material didàctic complementari que es pot utilitzar en diferents moments, com ara lupes, microscopis, etc., alguns materials de recanvi, un CD-ROM amb diversos arxius per imprimir, dues representacions en PowerPoint i un vídeo; tot plegat es fa servir a mesura que es treballa amb el material vinculat a cadascun dels departaments. Les propostes suggerides es poden dur a terme amb flexibilitat.

Les mostres del Museu Ambulant provenen del Museu de Ciències Naturals de Barcelona o de donacions desinteressades d'experts i de col·laboracions d'aficionats, o bé s'han adquirit en diferents comerços.

Presentació

El Museu Ambulant és una calaixera mòbil, de creació i disseny propi, que conté diversos materials didàctics pensats perquè els facin servir diferents col·lectius de sectors socials desfavorits, de manera autònoma i per un temps llarg, en el marc del seu programa educatiu. En el nostre cas, dins de l'àmbit de la rehabilitació, s'adreça al col·lectiu d'interns que no té la possibilitat de sortir dels centres penitenciaris.

Els objectius són molt amplis: el coneixement d'alguns aspectes bàsics dels animals, el respecte i l'interès pels éssers vius, la participació en un procés col·lectiu de descoberta que propicia l'aprenentatge enriquidor i, no pas menys important, el fet de gaudir amb les activitats proposades.

El Museu Ambulant és un projecte obert que no pretén abordar exclusivament aspectes i conceptes de caràcter científic, sinó que neix amb la voluntat de potenciar especialment les competències comunicatives de les persones, a partir de propostes en què se les convida a observar, parlar, examinar, comentar, llegir, discutir, interpretar, etc. sobre altres aspectes relacionats amb la zoologia. Permet conèixer una petita mostra dels continguts del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, i també algunes de les activitats científiques i educatives que s'hi duen a terme.

Les propostes s'han concebut per ser desenvolupades autònomament amb l'ajuda d'educadors, sense la participació del Museu, i amb la intenció de facilitar al màxim que es puguin adaptar de manera absolutament flexible als contextos particulars en què s'apliquin.

Les mostres orgàniques estan conservades de maneres diverses i serveixen com a exemple de les diferents tècniques de conservació que es fan servir al Museu. Hi ha animals sencers naturalitzats, animals sencers submergits en líquid conservant, pells i ossos d'estudi i esquelets. També s'hi troben reproduccions de plàstic d'alguns artròpodes força semblants quant a forma i colors als espècimens naturals corresponents. Es poden manipular sense por que es facin malbé. No obstant això, hi ha mostres naturals d'artròpodes per observar directament, que caldrà utilitzar amb molta cura.

Una gran part de les mostres naturals del projecte han estat identificades per experts i, per tant, apareixen etiquetades amb el seu nom científic, i també amb el nom comú, si en tenen.

El Museu Ambulant conté també imatges diverses, algunes de les quals estan impreses, i altres en suport digital, així com documentació escrita i també digitalitzada amb informació de caire científic o bé amb explicacions sobre les activitats proposades.

Contingut dels calaixos

- Calaix A**
Material didàctic i estris
- Calaix 1**
Invertebrats no artròpodes
- Calaix 2**
Invertebrats no artròpodes
- Calaix 3**
Invertebrats artròpodes
- Calaix 4**
Invertebrats artròpodes
- Calaix 5**
Vertebrats
- Calaix 6**
Vertebrats
- Calaix 7**
Mostres en líquid conservant

Objectius generals del projecte

- Donar a conèixer algunes característiques del Museu de Ciències Naturals: quines tasques s'hi desenvolupen, què s'hi mostra al públic i de quina manera, quins objectius científics justifiquen l'existència d'aquest Museu, quines activitats educatives s'hi fan, etc.
- Estimular l'interès per la ciència, les ganes per saber i aprendre.
- Assenyalar la importància de la biodiversitat i la necessitat de preservar-la i estimular el respecte per tots els éssers vius i l'interès per conèixer-los.
- Destacar la importància que tenen tots els organismes vius.
- Estimular la curiositat, les ganes de saber i aprendre.
- Potenciar l'aprenentatge cooperatiu i reflexiu i el desenvolupament de competències comunicatives que afavoreixen el diàleg.
- Participar en un procés de descoberta en grup propiciant situacions d'aprenentatge enriquidores per a tots els participants; aprofundir en la diferència entre vertebrats i invertebrats i conèixer diferents tipus d'esquelets.
- Valorar i respectar el material del Museu Ambulant.
- Passar-ho bé.

Experiència desenvolupada

Fins a finals de 2011 l'experiència del Museu Ambulant s'ha desenvolupat en un total de deu centres penitenciaris i ha rebut una valoració molt bona dels equips docents i de la població interna escolaritzada. Per a l'any que ve està previst que el projecte s'estengui a un onzè centre.

En concret, els centres de formació de persones adultes dels centres penitenciaris participants són:

- CFPA Jacint Verdaguer (CP d'Homes de Barcelona)
- CFPA Concepció Arenal (CP de Dones de Barcelona)
- CFPA Santiago Rusiñol (CP de Joves)
- CFPA Salvador Dalí (CP Quatre Camins)
- CFPA Artur Martorell (CP Brians 1)
- CFPA Víctor Català (CP Brians 2)
- CFPA Josep Pla (CP de Figueres)
- CFPA Carme Karr (CP Lledoners)
- CFPA Pau Casals (CP de Tarragona)
- CFPA Pompeu Fabra (CP de Girona)

Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) s'han anat consolidant com a eines fonamentals de les accions socioeducatives. Les noves tecnologies afavoreixen la transversalitat en el si de les organitzacions perquè ajuden a la recerca i intercanvi de coneixement entre les persones que conformen l'organització. Amb aquesta intenció, des de la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat ens proposem donar a conèixer la riquesa i diversitat de les experiències que s'estan duent a terme en aquests moments als centres penitenciaris i oferir un espai de vincle i intercanvi als professionals que impulsen l'ús d'aquestes tecnologies. En aquest cas concret us presentem el projecte AlfaDigital.

El projecte AlfaDigital impulsa diferents accions i projectes a través dels quals es pretén que les TIC s'incorporin a la vida quotidiana dels centres penitenciaris de Catalunya i siguin veritables eines per a l'alfabetització digital i per a la dinamització cultural de les activitats i els programes socioeducatius i de tractament dels centres.

En aquesta proposta es recullen i estructuren de manera resumida les característiques d'aquestes accions i d'aquests subprojectes, que estan a disposició dels professionals dels centres penitenciaris.

Creació de cursos i comunitats en Moodle

Moodle és un entorn virtual d'aprenentatge que permet donar suport a les accions socioeducatives i de tractament. També possibilita la creació d'àmbits de treball col·laboratiu interprofessional, intracentres i intercentres.

El projecte AlfaDigital disposa d'una [plataforma Moodle](#) i ofereix formació i suport tècnic per tal d'introduir eines TIC a les activitats impartides en format tradicional.

La metodologia és la creació de cursos i comunitats Moodle. Fem servir aquesta plataforma en línia com a eina tecnològica habitual de treball, suport i disseny de productes i com a mitjà de comunicació. La dinàmica dels grups de treball consisteix en reunions periòdiques i un intens treball mitjançant la plataforma.

Consulta una presentació més àmplia en [aquest enllaç](#), i també una experiència d'aquesta aplicació a "[El Moodle, una eina també per a l'educació social](#)". Consulta una informació més àmplia a [XarxaDigital](#).

Plataforma d'aprenentatge electrònic adreçada als interns

AulaVirtual és una plataforma Moodle en línia accessible des de tots els CP a través d'Internet en un entorn segur. Està destinada al treball socioeducatiu directe amb els interns, amb l'objectiu de normalitzar l'ús de les TIC als CP.

El projecte és obert i permet diferents possibilitats de treball:

- Cursos propis de cada centre.
- Compartir cursos entre centres (amb grups separats).
- Estendre l'experiència pilot de "I això és art?" del CP Lledoners a altres centres i potenciar-ne les possibilitats.
- Fer grups conjunts entre centres.
- Participació de professionals externs als centres.

Consulta una [presentació més àmplia](#), i també "[AulaVirtual, una experiència amb Moodle a presons](#)".

Projecte Digi-Tale (narratives digitals [ND])

fodey.com

El projecte Digi-Tale ofereix formació en aquesta eina, tant en la seva part tècnica com en la metodologia de generació de ND i aplicació pràctica a través de tallers presencials i una plataforma virtual. L'objectiu final del projecte és crear una comunitat de pràctica en la qual els professionals trobin espai d'intercanvi d'experiències i de suport en l'aplicació de les ND en l'àmbit dels CP.

Les narratives digitals són relats de caràcter personal que combinen la narració tradicional amb elements multimèdia (fotografies, vídeos, so, música...) i es tradueixen en un vídeo.

Les ND es fan servir cada vegada més en l'àmbit socioeducatiu i de les organitzacions com a eina de coneixement i d'expressió.

[Més informació](#)

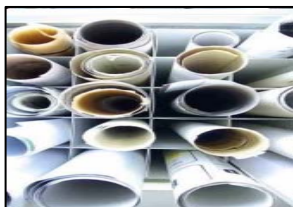
Projecte dMagaZines (àudio magazines digitals)

Els dMagaZines són una recopilació de materials diversos escrits o creats, llegits i enregistrats pels participants, editats i reunits en un arxiu d'àudio MP3 preparat per fer-ne difusió.

El projecte té com a objectiu crear una xarxa intracentres i intercentres d'intercanvi de dMagaZines. L'orientació principal del projecte és que els dMagaZines estiguin vinculats a activitats que s'estan desenvolupant com una eina de motivació i de treball

El projecte Digi-Tale ofereix formació per posar en pràctica aquesta metodologia i manté un suport permanent a través d'una plataforma.

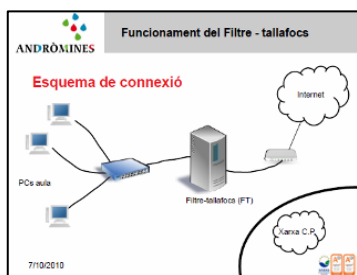
Per a més informació [contacteu amb dMagaZine](#).

Jornades TIC i presó

Cada any al mes de juny se celebra la Jornada TIC i Presó dins del [programa Compartim](#).

La Jornada reuneix els professionals que estan interessats en la integració de les TIC com a eines en les seves accions socioeducatives. És una oportunitat per donar a conèixer la riquesa i diversitat de les experiències que s'estan duent a terme als centres penitenciaris i per oferir un espai d'intercanvi als professionals que impulsen l'ús d'aquestes tecnologies. De la mateixa manera, és una oportunitat perquè les persones interessades coneguin les iniciatives que hi ha en aquest camp i puguin vincular-se als col·lectius que les impulsen.

[Continguts de la Jornada de 2011](#)

Accés a Internet als centres penitenciaris

Des de 2001 els centres penitenciaris disposen de manera progressiva d'accés a Internet a través dels [Punts TIC/Òmnia](#). La gestió d'aquests equipaments està a càrrec de la [Fundació FIAS](#) (5 centres), de l'[Associació Andròmines](#) (1 centre) i de professionals de la Direcció General (5 centres).

Des de fa uns quants anys aquest accés s'ha estès a altres equipaments dels centres, com ara els centres de formació d'adults i les aules de formació professional-ocupacional.

El projecte AlfaDigital s'encarrega de la gestió dels accessos a Internet per als projectes socioeducatius. En col·laboració amb la [DG de Telecomunicacions i Societat de la Informació](#), s'ha desenvolupat un dispositiu de filtre tallafocs per tal de regular i controlar els accessos a Internet i oferir una navegació segura.

Informacions

Programa de cooperació internacional EUJUST-LEX

El programa de cooperació europeu **EUJUST-LEX Missió integrada per a l'Estat de dret a l'Iraq** és un programa de cooperació entre la Unió Europea i l'Iraq per tal de proveir de cooperació tècnica aquest país en els àmbits policial, judicial i penitenciari. Aquesta cooperació adopta diverses metodologies, i la realització de cursos de formació als diferents països de la Unió és la més estesa.

En aquest context, el Consell de la Unió Europea, per mitjà de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), desenvolupa a Catalunya un programa de col·laboració en la formació corresponent a l'àrea penitenciària.

A finals d'aquest any, el mes de novembre, s'ha desenvolupat la tercera edició del curs EUJUST-LEX, i el mes de maig se'n va celebrar la segona, totes dues dins l'àmbit penitenciari, en col·laboració amb el Departament de Justícia. Aquests cursos van ser molt ben valorats pels participants i pels observadors europeus, de manera que es van convertir en un referent per a futures edicions.

La proposta docent, impartida per un total de 43 tècnics del Departament de Justícia, s'ha adreçat a un total de 20 professionals dels serveis penitenciaris iraquians i s'ha d'entendre com una proposta de cooperació tècnica que adopta diversos mètodes de formació, unes vegades en l'àmbit docent i de caire més acadèmic, a la seu del CEJFE, i d'altres amb un component més pràctic, als centres penitenciaris.

El curs es construeix de manera seqüencial. Les diverses unitats docents i el contingut de què es tracta responen als eixos següents:

1. Visió global i contextualitzada d'un sistema penitenciari avançat, en què es combinen els aspectes normatius, organitzatius i de contingut específic (programes d'intervenció).
2. La seqüenciació dels continguts segueix una orientació lògica, d'explicació general a particular, tot això en els tres camps esmentats anteriorment.
3. Els eixos transversals temàtics que caracteritzen tot el programa són els següents: la rehabilitació, els drets humans i el respecte i la convivència com a valors socials.

El programa ha consistit en 15 dies de formació amb 43 sessions formatives d'entre una hora i mitja i dues hores de durada. La docència es fa sis dies a les instal·lacions del CEJFE i nou dies als centres penitenciaris i en un centre educatiu de justícia juvenil. A cadascun dels centres li correspon un tema específic. Els assistents reben un dossier general sobre l'execució penitenciària i la rehabilitació; també reben documents en PowerPoint i altres documents específics que exposen diversos temes. Tots aquests documents estan traduïts a l'àrab.

El programa formatiu es complementa amb un programa cultural per conèixer el país i les seves institucions en les dimensions de la cultura i el lleure.

Programa de cooperació internacional Grundtvig

La Direcció General de Serveis Penitenciaris participa en el projecte europeu Grundtvig: Lifelong Learning Programme (Education and Culture DG) 2011-2012. Aquest projecte tracta de millorar l'educació als centres penitenciaris amb l'intercanvi i posada en comú de projectes i bones pràctiques que s'estan desenvolupant.

Hi participen professionals d'Alemanya, Anglaterra, Grècia, Itàlia, Xipre i Catalunya.

[Socis i activitats](#)

Amb motiu de la tercera trobada, celebrada a Nicòsia (Xipre) el mes de setembre, dos tècnics de la Direcció General de Serveis Penitenciaris i una tècnica de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil van presentar el projecte Museu Ambulant.

Art i cultura a la presó

La Direcció General de Serveis Penitenciaris s'ha integrat al projecte Art i cultura a la presó, en el qual també participen entitats públiques i privades d'Itàlia, Alemanya, Anglaterra i Catalunya. Aquest projecte es va presentar el passat mes de setembre a l'Agència Executiva d'Educació i Cultura Audiovisual de la Comissió Europea.

[Art i cultura a la presó](#)

[Més informació sobre les activitats i materials del projecte](#)

Del 6 al 8 de juliol va tenir lloc a la ciutat de Berlín el tercer seminari Art i cultura a les presons, organitzat per la Berliner Literarische Action. Durant el seminari es va presentar: el [sistema de biblioteques als centres penitenciaris de Catalunya](#) i l'experiència [Diaris del món](#), que es duu a terme a les biblioteques dels centres penitenciaris Quatre Camins, Brians 1, Brians 2 i Lledoners.

Campanya de la Taula de Participació Social: Obrim la porta a la rehabilitació!

Les 90 entitats socials de la Taula de Participació Social (TPS) presenten la campanya de sensibilització social Obrim la porta a la rehabilitació, que es duu a terme a través dels mitjans de comunicació en l'àmbit de Catalunya, des del 15 de setembre fins al 31 de desembre de 2011.

La TPS és un espai d'interlocució entre les 90 entitats socials que treballen a Catalunya en l'àmbit penitenciari conjuntament amb el Departament de Justícia de la Generalitat desenvolupant serveis i programes de rehabilitació personal i de reinserció social, amb la finalitat de millorar la qualitat de l'atenció a les persones que compleixen condemnes penals. Actualment la part social de la TPS està representada per nou entitats.

L'objectiu de la campanya és conscienciar la societat civil del fet que la seguretat ciutadana s'aconsegueix amb més eficàcia i menys cost econòmic i social amb la rehabilitació i la reinserció de les persones privades de llibertat que no pas amb més repressió i amb l'allargament de les condemnes.

La TPS, com a plataforma d'entitats socials, ha desenvolupat aquesta campanya amb el suport i la implicació personal de professionals i amb espais gratuïts de publicitat cedits pels mitjans de comunicació.

[Bloc de la TPS part social](#)

Una nova promoció de jutges inicia l'estada de pràctiques en els centres penitenciaris

El Departament de Justícia i l'Escola Judicial col·laboren en aquest programa, en el qual prendran part els 231 alumnes de la 63a promoció.

Els 231 alumnes de la promoció de la carrera judicial d'enguany inicien al mes de desembre el primer dels dos cursos programats de pràctiques judicials als centres penitenciaris de Catalunya; el segon curs es farà l'any 2012, al mes de maig. Aquesta acció formativa, fruit de la col·laboració entre el Departament de Justícia i l'Escola Judicial, permetrà als nous jutges conèixer de manera pràctica i global el funcionament dels establiments penitenciaris, a través d'un contacte directe amb aquesta realitat del sistema penal.

El programa d'estades de jutges als centres penitenciaris de Catalunya compta amb la implicació de Brians 1, Brians 2 i Quatre Camins. A causa de l'alt nombre de jutges de la 63a promoció de la carrera judicial, aquesta edició es desenvoluparà en dues parts per tal de distribuir els alumnes en dos grups diferents: un primer grup, amb 115 alumnes jutges en pràctiques, per als quals s'ha programat l'estada de formació durant la segona meitat del mes de desembre, i un segon grup, amb 116 alumnes, per als quals l'estada serà al mes de maig.

Amb l'objectiu de respondre a les demandes formatives de l'Escola Judicial i alhora fer possibles les dinàmiques de treball dels professionals dels centres, els futurs jutges faran unes pràctiques de tres dies, durant els quals tindran una aproximació directa a àmbits d'actuació que després seran motiu de la seva intervenció professional.

En concret, els continguts docents de l'estada se centren en els diferents aspectes del dret penitenciari i en les dinàmiques més destacables del funcionament dels centres penitenciaris. El programa inclou el treball sobre aspectes pràctics de temes com ara la seguretat interior i exterior dels centres, l'expedient penitenciari, la classificació penitenciària, els programes de tractament i els programes educatius, així com els permisos penitenciaris, el procediment disciplinari, etc. Els jutges també podran conèixer el funcionament dels serveis mèdics, la cuina o els tallers, així com del DERT, el departament especial de règim tancat. Igualment, al llarg de la seva estada als centres, mantindran relació directa tant amb el personal de vigilància, rehabilitació i serveis com amb la població interna dels centres.

Aquest és el tretzè any que es realitza aquest programa, que coordinen el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada i la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia.

Campanya de conscienciació en seguretat a Internet

L'Oficina de Seguretat de l'Internauta (OSI) d'INTECO ha llançat dues campanyes de conscienciació per difondre el sentit comú entre els internautes des del microlloc web [Tu sentido común](#). De la mateixa manera, però aquesta vegada pensant en el públic més jove, s'ha creat un altre microlloc web de conscienciació: [Pienso, luego clico](#).

Tu sentido común («el teu sentit comú») es basa en la necessitat d'arribar a l'internauta per aconseguir que usi «el menys comú dels sentits» mentre navega per la Xarxa, a causa de la gran exposició de la privacitat que permeten les xarxes socials, i també a la facilitat de l'accés a Internet des dels telèfons mòbils. A *Tu sentido común* els internautes hi podran trobar un decàleg sobre seguretat, un test per mesurar l'ús que fan del sentit comú a Internet, còmics sobre seguretat i moltes altres novetats que els faran fer del sentit comú el més comú dels sentits.

La mala gestió de la privacitat a les xarxes socials és un dels temes que causen més preocupació, perquè exposa els menors a pràctiques com la ciberpersecució o el *grooming*. Per això, la campanya *Pienso, luego clico* s'adreça als joves usuaris que des de petits es relacionen a través d'Internet. Té com a objectiu transmetre bons hàbits a la Xarxa mitjançant trucs i consells en matèria de seguretat. A més, aquesta campanya convoca un concurs de creació de vídeos de conscienciació per a col·legis de secundària.

[Més informació](#)

Entra en vigor la Circular d'estrangeria dels serveis penitenciaris de Catalunya

El passat dia 15 de setembre de 2011 entrà en vigor la Circular 1/2011 sobre estrangeria als centres penitenciaris de Catalunya, que neix com a eina per donar resposta a la necessitat d'adequar l'activitat penitenciària als objectius de la legislació vigent.

L'extraordinari augment experimentat els darrers anys per la població estrangera dels centres penitenciaris de Catalunya ha fet que actualment un 45,6% del total de la població reclusa sigui estrangera. Aquest xifra, però, arriba fins al 70% dels nous ingressos a la presó. S'estima que un 40% d'aquests estrangers seran d'impossible regularització administrativa.

Així doncs, la variable *estrangeria* s'ha convertit en l'àmbit penitenciar en un element de destacada rellevància, ja que hi ha hagut un increment constant d'aquesta població i, consegüentment, dels problemes per a la reintegració i reinserció d'aquestes persones.

En aquesta línia, assenyallem que les darreres reformes en matèria penal promouen clarament polítiques de retorn als països d'origen o de residència dels estrangers que han comès actes delictius i, en especial, dels que no tenen regularitzada la seva situació administrativa a l'Estat espanyol.

Davant d'aquesta situació, la Circular sobre estrangeria aclareix la situació en aquest àmbit perquè estableix les línies d'actuació i les pautes a seguir des que una persona estrangera ingressa en un establiment penitenciar fins que es determina l'itinerari més idoni segons la seva situació administrativa i penal a Espanya.

[Circular 1/2011](#)

Acords de col·laboració entre el Departament de Justícia i entitats externes

El passat mes de setembre de 2011 la Direcció General de Serveis Penitenciaris, a través de la Unitat de Recursos Comunitaris del Servei de Medi Obert i Serveis Socials, va signar un acord de col·laboració sense contraprestació econòmica amb la Federació Catalana d'Associacions de Familiars i Persones amb Problemes de Salut Mental (FECAFAMM). L'objectiu és vincular la població penitenciària amb problemes de salut mental als recursos i serveis de la xarxa associativa i a la xarxa

pública d'atenció sanitària i social i desenvolupar programes conjunts d'atenció psicoeducativa per als seus familiars.

També s'ha signat un acord de col·laboració amb l'Espai Refer-vida amb l'objectiu de donar acollida residencial i suport als interns (homes adults) que no tenen vinculació amb l'exterior. El recurs també els ofereix orientació en la inserció sociolaboral, cosa que és possible gràcies a la mateixa entitat i a la col·laboració amb altres institucions. L'habitatge que posen a la nostra disposició té 225 metres quadrats i 6-7 llits en habitacions individuals i dobles per donar allotjament a interns provinents preferentment del CP Quatre Camins. El fet que majoritàriament siguin interns d'aquest centre penitenciar facilita conèixer-los prèviament i coordinar-se amb els professionals dels equips responsables per tal de derivar-los posteriorment al pis.

Finalment, s'està tancant una nova col·laboració amb Parcs i Jardins de Barcelona, concretament amb l'Institut Municipal, ampliada a tres horts urbans més (ja hi havia un acord des del mes de febrer de 2007). El nou acord, sense contraprestació econòmica, és la cessió d'ús de tres parcel·les o horts urbans a la ciutat de Barcelona per treballar-los i desenvolupar-hi programes d'atenció comunitària. L'objectiu del programa és assolir l'aprenentatge i treballar la responsabilitat de les persones que es troben en tercer grau mitjançant el cultiu i

la cura dels horts cedits. Per dur a terme l'activitat es disposarà de la col·laboració de persones voluntàries que faran l'acompanyament dels interns i les internes.

VI Jornada de Treballadors Socials del Departament de Justícia

"Pensem en el treball social d'avui per a la societat del demà", al CEJFE en el marc del programa Compartim, de gestió del coneixement

El passat 28 d'octubre va tenir lloc al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada la VI Jornada de Treballadors Socials del Departament de Justícia: *Pensem en el treball social d'avui per a la societat del demà*, que va comptar amb la participació de més d'un centenar de professionals del treball social de l'àmbit penitenciari i d'altres àmbits.

L'objectiu de la Jornada va estar entorn al replantejament de la tasca del treball social en la situació actual de recessió a nivell socioeconòmic en què l'estat del benestar se n'està veient clarament afectat, mitjançant l'obertura d'espais de debat i de treball, alhora que pretenia refrescar algunes eines pròpies de la professió i adoptar altres metodologies com el treball social grupal.

A la Jornada es va presentar la ponència "L'apoderament del treballador social com a agent de canvi", a càrrec de Begoña Román Maestre, doctora en filosofia i presidenta del Comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya, que va exposar la situació actual de la professió, alhora que va donar tasques per a la millora en la nostra intervenció, incidint en la necessitat del treball interdisciplinari i de xarxa, de compartir el coneixement i d'espais de reflexió entorn de l'ètica i l'avaluació.

Posteriorment, a la taula rodona es van presentar tres tallers pràctics: "El treball social individual i familiar pel canvi i l'empoderament", "El grup com a eina transformadora" i "Una nova mirada al rol i al posicionament del treballador social dins el sistema penitenciari".

La Jornada va concloure amb la ponència d'Antonio Comín i Oliveres, llicenciat en filosofia i polítiques per la UAB i professor de ciències socials a ESADE, sobre *"El paper dels serveis socials i l'Estat del benestar en la societat actual"*, on incidia en la relació entre l'Estat del benestar i les polítiques socioeconòmiques europees i també destacava la relació entre el marc financer i laboral i com aquest repercuteix en l'estat del benestar.

[Documents i conclusions de la jornada](#)

Prevençió de la sobredosi als centres penitenciaris

La prevalença en la població penitenciària dels problemes de consum de drogues és elevada: s'estima que entorn del 50 o 70 % del total de la població (parlem tant d'abús com de dependència). Malgrat que en termes absoluts el nombre de sobredosis, tant mortals com no mortals, és molt baix, com a institució tenim el deure i la voluntat de preservar la vida dels nostres interns per sobre de qualsevol altre objectiu.

En aquest sentit, des de fa uns quants mesos la Subdirecció General de Rehabilitació i Sanitat està treballant per implantar un projecte pilot de prevenció i actuació en les sobredosis als centres penitenciaris Quatre

Camins i Brians 1 i a la Secció Oberta del Centre Penitenciari de Dones, amb la intenció de generalitzar-lo posteriorment a tots els centres penitenciaris. Aquest projecte s'adreça a la prevenció de les sobredosis, tant a dins com a fora de la presó, i pretén que els usuaris amb problemes de consum sàpiguen identificar els símptomes d'una sobredosi i com actuar si, quan són fora del centre penitenciari, en sobrevé una a un company, tant pel que fa a les mesures de seguretat i auxili bàsiques com pel que fa a la utilització de la naloxona com a antídote de la sobredosi per opiacis. En definitiva, la missió última del projecte és salvar vides.

Part d'aquest projecte pilot és un vídeo, traduït a diversos idiomes, que ha fet Stéphane Leclerq per encàrrec de la Subdirecció de Drogodependències del Departament de Salut i l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

[Accés al vídeo](#)

II Congrés Europeu del Voluntariat

Coincidint amb l'Any Europeu del Voluntariat, el 9 de novembre de 2011 el president de la Generalitat, Artur Mas i Gavarró, va inaugurar al Palau de Generalitat de Catalunya el II Congrés Europeu de Voluntariat, organitzat pel Departament de Benestar Social i Família i la Federació Catalana de Voluntariat Social (FCVS).

El Congrés pretenia establir les bases d'una Europa més forta socialment, amb unes comunitats més compromeses, uns territoris més vertebrats i uns ciutadans que, amb la implicació en la seva tasca quotidiana i el seu compromís personal en la participació en el voluntariat, col·laborin a assolir una transformació social en què els valors de la convivència, el civisme i el respecte prenguin un paper social sòlid. Igualment, el Congrés va oferir l'oportunitat de posar en comú els coneixements i les experiències portades a terme en diferents sectors i països d'Europa en l'àmbit del voluntariat.

La sessió plenària es va obrir amb la presentació que el director del Centre Europeu del Voluntariat, Martijn Pakker, i el secretari general de Volonteurop, Piotr Sadowski, van fer de les dades del voluntariat com a actiu social a Europa.

Representants de diverses organitzacions sense ànim de lucre en diferents àrees van fer una breu presentació del que pensen que hauria de passar en el món del voluntariat en els propers cinc anys. Van sorgir idees com ara potenciar la igualtat social i donar suport a moviments com l'anomenat *dels indignats*, reclamar la participació en la presa de decisions dels actes polítics com les retallades, revisar, en una reflexió autocrítica, la missió de les entitats per recuperar la seva raó d'ésser, convertir el voluntariat en un eix vertebrador d'una nova societat, etc.

La intenció d'ampliar i promoure la col·laboració entre les entitats i les empreses va protagonitzar l'espai dedicat a la taula rodona, on diversos representants van compartir les seves experiències en diferents àmbits, com el sector públic, el privat, el social i la col·laboració global.

Finalment, Xavier Guix, comunicador i escriptor de psicologia divulgativa, va cloure la sessió amb la conferència "El voluntariat com a camí de transformació". La clau de la seva exposició va ser la reflexió sobre el fet de *ser voluntari o fer de voluntari*.

La tarda va donar lloc a set tallers de treball simultanis centrats en temes relatius al compromís al llarg de la vida, la gestió del voluntariat per les entitats, la formació dels voluntaris com a element crucial en el correcte desenvolupament de l'acció voluntària o el naixement de nous models de voluntariat i de col·laboració que els canvis tecnològics aplicats a la comunicació en la societat actual han generat. També va haver-hi un taller dedicat a polítiques públiques de promoció del voluntariat i un altre a territoris socialment responsables.

El divendres 11 de novembre de 2011 la FCVS va organitzar al Museu Marítim el *Marketplace* amb els objectius de promoure el partenariat entre el món empresarial i el món del voluntariat i les entitats i de facilitar el contacte entre empreses i entitats per preparar el terreny per a la posada en marxa de futurs projectes de col·laboració. Va haver-hi una àmplia participació amb la presència d'una cinquantena d'estands entre entitats de voluntariat, administracions públiques, agents educatius i empreses. El Departament de Justícia va ser present a l'estand de la Generalitat per difondre el voluntariat en l'àmbit de l'execució penal.

[Web del Congrés](#)

VI Jornada de juristes dels serveis penitenciaris del Departament de Justícia

El passat dia 25 d'octubre es va celebrar una nova trobada professional dels juristes criminòlegs de presons al CEJFE i dins del marc del programa Compartim. D'una banda va ser una bona sessió que va permetre explicar el recorregut de la CoP de juristes criminòlegs durant el 2011, així com un acostament al marc jurídic en matèria de protecció de dades des d'un punt de vista genèric, des d'un punt de vista del mateix Departament de Justícia i des d'un punt de vista de concepte d'expedient i procediment administratiu en l'àmbit de la gestió penitenciària.

Igualment, a la segona part, els ponents van oferir una visió dels processos jurídics rellevants de l'execució penal i els seus aspectes procedimentals penals en què es veu implicada la Unitat de Gestió Penitenciària d'un centre penitenciari: figures jurídiques de preventives abonables, liquidacions de condemna i aplicació de doctrina Parot, procediments de refosa de condemna i les incidències respecte a les acumulacions de condemnes i període de seguretat. Així mateix, es van visualitzar les modificacions al SIPC respecte d'aquestes figures i es van anunciar modificacions en matèria d'estrangeria.

Agenda: jornades, congressos, seminaris i conferències

– Els dies 26, 27 i 28 d'octubre va tenir lloc a la Universitat de la Laguna (Tenerife) el II Simpòsium Internacional de Criminologia, Delinqüència i Psicologia

[Programa](#)

– Jornada al CEJFE, el 23 de novembre de 2011, d'avaluació del Programa d'Intercanvi de Xeringues (PIX) als centres penitenciaris de Catalunya.

– A la Direcció General de Joventut, el dia 24 de novembre, jornada organitzada per l'Institut Català de les Dones, amb el títol: La coordinació de casos en els circuits contra la violència masclista: vetllant per la protecció de dades.

– A la Revista Espanyola d'Investigació Criminològica núm. 9 (2011) estan disponibles les actes del VIII Congreso Español de Criminología celebrat enguany a Sant Sebastià.

[Actes](#)

– Al CEJFE. El 30 de novembre, VI Jornada del programa Compartim de gestió del coneixement "Com els processos col·laboratius poden millorar les organitzacions".

- Jaume Barberà Ribas. Mitjans de comunicació: un mitjà afavoridor del canvi i la transformació de la societat?

- Pedro Nuevo Iniesta. Pot la col·laboració de les persones millorar l'economia i treure'ns de la crisi?

- Gabriel Ginebra. Com gestionar col·laboradors per augmentar la intel·ligència col·lectiva.

- Presentació de la publicació electrònica sobre col·laboració, coneixement compartit i innovació com a factors d'eficiència organitzacional.

- Narratives digitals: històries al voltant del poder de la col·laboració.

– Als centres penitenciaris Brians I, Brians II i Quatre Camins, els dies 14, 15 i 16 de desembre, es desenvolupa una nova edició del Programa d'estades de jutges als centres penitenciaris de Catalunya. Aquesta edició correspon al primer dels dos cursos programats i hi prenen part 115 alumnes de la 63a promoció de la carrera judicial. Un segon curs, amb 116 participants d'aquesta mateixa promoció, s'impartirà al mes de maig de l'any que ve.

– Al CEJFE, els dies 26 i 27 de gener de 2012, s'hi ha programat la V Jornada de Justícia Penal Universal i Internacional.

– Al CEJFE, el 21 de febrer, XIV Seminari Compartim.

– Al CEJFE, del 27 de febrer al 16 de març, es desenvoluparà la 4a edició del curs "Els estàndards de rehabilitació en relació amb els drets humans" en el marc del Programa de Cooperació Internacional amb l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), en el qual participa el Departament de Justícia, mitjançant la DG de Serveis Penitenciaris i el CEJFE.

– Al CEJFE, el dia 1 de març està prevista, dins del programa Compartim, la V Jornada de Monitors Artístics de Centres Penitenciaris, tema central "el joc".

– Al CEJFE, el dia 28 de març, dins del programa Compartim, està programada la V Jornada d'Educadors Socials de Centres Penitenciaris, amb l'Educació en el lleure com a tema central.

– Al CEJFE, el 15 de maig, dins del programa Compartim, s'ha programat la IV Jornada sobre l'Activitat Física i l'Esport als Centres Penitenciaris.

- **VI Congrés Estatal d'Educació Social:** Noves visions per a l'educació social: experiències i reptes de futur. Dies 3, 4 i 5 de maig de 2012 a València. Organitzat pel Col·legi Oficial d'Educadors i Educadores Socials de la Comunitat Valenciana, en representació del Consell General de Col·legis Oficials d'Educadores i Educadors Socials.

[Més informació](#)

- **II Congrés Internacional EDO 2012**, organitzat per l'Equip de Desenvolupament Organitzacional de la Universitat Autònoma de Barcelona i el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada de la Generalitat de Catalunya, que tindrà lloc els dies 23, 24 i 25 de maig de 2012 a Barcelona.

El tema del Congrés és *Gestió del coneixement i desenvolupament organitzatiu: Formació i Formació Corporativa*.

[Més informació i programa](#)

- **A la Revista Española de Investigación Criminológica**, núm. 9 (2011), hi ha disponibles les actes del VIII Congrés Espanyol de Criminologia, que va tenir lloc entre el 29 de juny i l'1 de juliol de 2011 a Sant Sebastià.

[Actes del Congrés](#)

- **Violència de gènere.** Jornada que organitza l'Institut Català de les Dones el dia 24 de novembre, amb el títol: La coordinació de casos en els circuits contra la violència masclista: vetllant per la protecció de dades.

[Díptic](#)

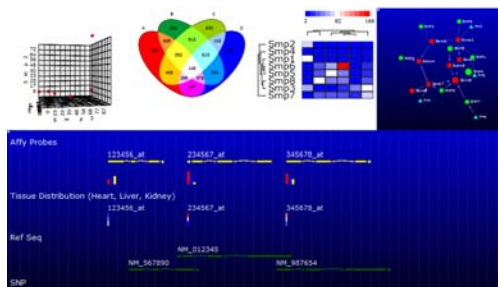
- **L'Institut Nacional de Tecnologies de la Comunicació (INTECO)**, mitjançant l'Oficina de Seguretat de l'Internauta (OSI) i el Centre de Resposta a Incidents de Seguretat (INTECO-CERT), organitza la Setmana de la Seguretat amb motiu del Dia Internacional de la Seguretat de la Informació, que tindrà lloc el 30 de novembre.

La Setmana de la Seguretat, que es desenvolupa entre el 28 de novembre i el 4 de desembre, reuneix diverses accions dirigides a conscienciar els usuaris d'Internet sobre la importància de la seguretat de la informació. Sota el lema «[Tu Sentido Común](#)», es pretén mentalitzar els usuaris que la navegació en la Xarxa ha d'estar marcada pel sentit comú de l'internauta.

- **La versió 2.2 canvia la cara d'e-Catalunya**

La plataforma e-Catalunya ha estat actualitzada a la versió 2.2 el mes d'octubre. El canvi més evident de tots és el redisseny de la pàgina principal, que ara resulta més dinàmica gràcies a la publicació de notícies d'interès general per als usuaris i de novetats dels portals públics. També hi ha un apartat de presentació més atractiu, que dona pistes del que es pot arribar a fer en un portal.

Excarceracions d'alt risc de violència: previsió per al primer semestre de 2012

Com l'any anterior, durant el mes d'octubre l'Àrea de Programes d'Intervenció Especialitzada (UPIE) ha dut a terme la quantificació dels interns que compleixen condemna per delictes violents i que seran excarcerats durant el **primer semestre de 2012**. Aquests casos, per tant, són susceptibles que s'elevi el corresponent procediment d'excarceració si presenten risc imminent de reincidència violenta en el moment de llibertat definitiva de l'intern.

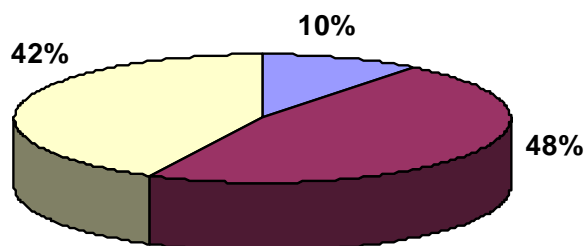
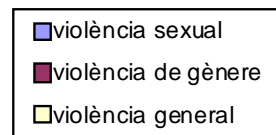
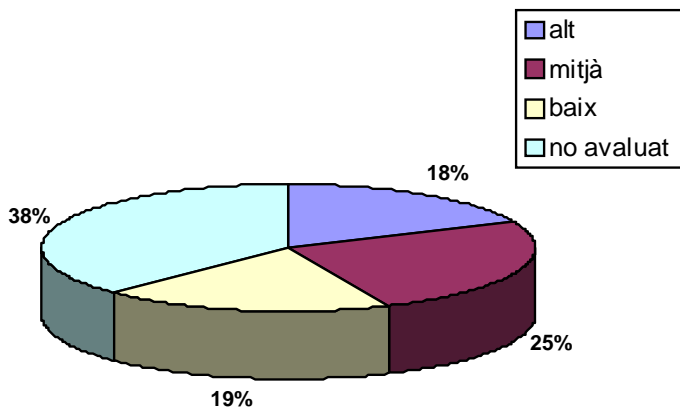
S'han detectat **458 interns** que assoleixen la llibertat definitiva durant aquest període i dels quals hi ha constància d'alguna causa violenta. D'aquests interns, n'hi ha 5 que compleixen mesures de seguretat i la resta es troben en 1r, 2n o 3r grau de tractament.

D'aquest total, la UPIE farà el seguiment de **243 interns**. La resta de casos han estat exclosos, ja que es tracta d'interns que es troben en circumstàncies com ara les següents: estan gaudint del 3r grau, o són preventius en aquest moment, o estan complint per causes de violència menys greu (n'han estat exclosos els interns que compleixen penes per delictes de violència general inferiors a 6 mesos), o bé tenen algun delicte violent no vigent (llevat que siguin delictes d'homicidi o d'assassinat o delictes sexuals).

El mes de novembre s'ha informat els centres penitenciaris dels interns detectats en cadascun dels centres.

La comunicació sistemàtica i fluïda entre les unitats de violència dels centres penitenciaris i el Centre Directiu, i també la coordinació amb les altres unitats del Departament afectades (DG d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil, oficines d'atenció a la víctima, etc.) permeten fer una supervisió acurada de cadascun dels casos detectats.

Respecte a les valoracions de risc de reincidència violenta fetes amb l'eina RisCanvi, dels 243 casos en seguiment (llevat dels 5 casos de mesures de seguretat), a un 37 % (89) dels casos no els consta registrada la valoració de risc; en el 63 % restant dels casos, les valoracions queden distribuïdes en els nivells de risc que s'indiquen al gràfic.

Respecte a la tipologia delictiva, 25 dels interns compleixen per delictes sexuals, 115 per violència de gènere i 103 per delictes relacionats amb violència de tipus general.

Dins del grup d'interns de violència de gènere i violència general, els delictes es distribueixen de la manera següent:

Violència general	Violència de gènere
5 assassinats	45 maltractaments de violència de gènere
19 homicidis	25 trencaments de condemna i/o mesura d'allunyament
55 lesions	1 homicidi per violència de gènere
24 altres delictes: amenaces, coaccions, etc.	28 altres delictes: violència de gènere no habitual, lesions, etc.
	16 violència domèstica habitual

D'altra banda, s'ha informat les fiscalies corresponents de la previsió d'interns que, a data d'avui, presenten una valoració vigent de risc alt de reincidència delictiva violenta, els quals, per tant, en aquests moments requeririen l'elevació del procediment d'excarceració. En aquest llistat hi consten 13 interns (6 per delictes de violència de gènere, 3 per violència domèstica i 4 per violència general), dels quals 5 casos corresponen a interns que compleixen mesures de seguretat.

Inici del curs escolar 2011-2012

Com cada any, la Unitat de Planificació Educativa ha dut a terme el dimensionament de la població penitenciària escolaritzada en començar el curs escolar 2011-2012.

El conjunt de centres de formació de persones adultes, format per un total d'11 centres atén a data de 31.10.11 una població escolar de 3.862 alumnes matriculats, que desenvolupen un total de 4.791 activitats diferents. La població d'interns matriculats a les escoles dels centres penitenciaris catalans respecte de la població susceptible de poder assistir-hi representa un 41,60 %

- CFPA Jacint Verdaguer (CP Homes de Barcelona)
- CFPA Concepció Arenal (CP Dones de Barcelona)
- CFPA Santiago Rusiñol (CP Joves)
- CFPA Salvador Dalí (CP Quatre Camins)
- CFPA Artur Martorell (CP Brians 1)
- CFPA Víctor Català (CP Brians 2)
- CFPA Josep Pla (CP Figueres)
- CFPA Carme Karr (CP Lledoners)
- CFPA Pau Casals (CP Tarragona)
- CFPA Pompeu Fabra (CP Girona)
- CFPA Enric Granados (CP Ponent)

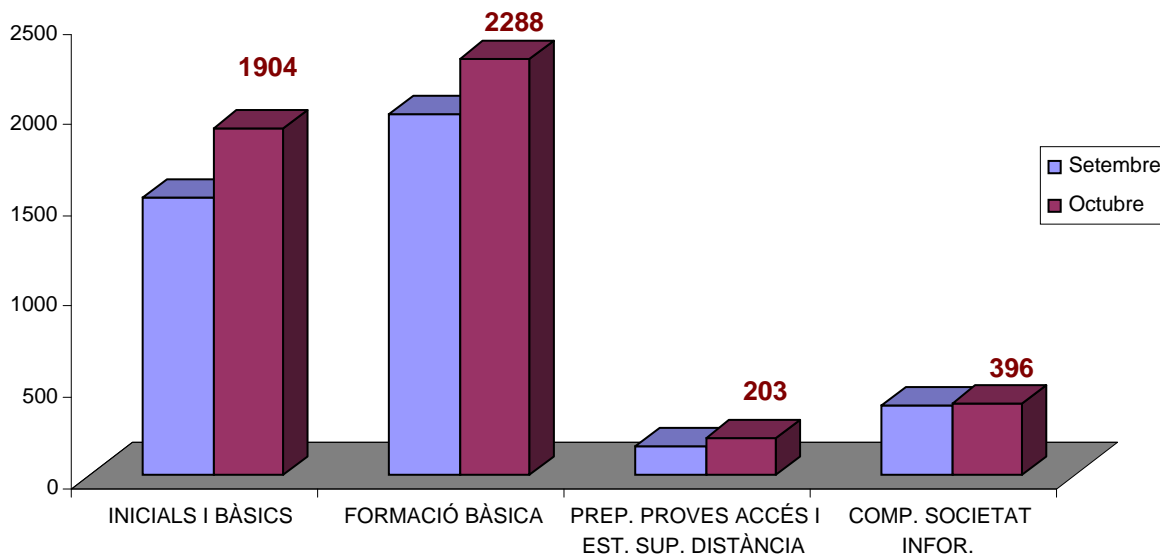
Nombre d'interns escolaritzats en cadascun dels quatre blocs d'ensenyaments en què es distribueixen els ensenyaments oficials de formació de persones adultes

Ensenyaments	Setembre	Octubre
Ensenyaments inicials i bàsics	1.523	1.904
Formació bàsica	1.984	2.288
Preparació per a les proves d'accés i estudis superiors a distància	155	203
Competències per a la societat de la informació.	382	396

Seguidament, es presenten una sèrie de gràfiques que ens permeten veure com es distribueixen els alumnes matriculats als diferents centres educatius de cadascun dels centres penitenciaris en funció dels ensenyaments que s'imparteixen als diferents blocs.

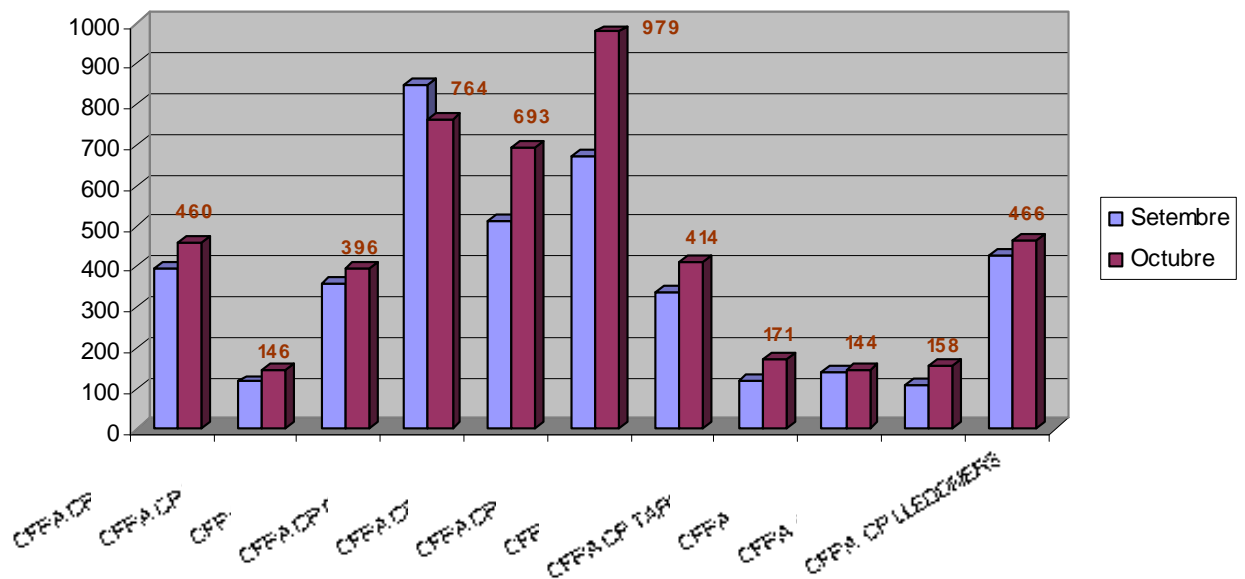
Del conjunt d'activitats que es desenvolupen als centres de formació de persones adultes (CFPA), 4.791 activitats, el 39,74 % d'aquestes corresponen a alumnes que estan cursant estudis corresponents al bloc d'ensenyaments inicials i bàsics. El 47,76 % de les activitats corresponen al percentatge d'alumnes en ensenyaments instrumentals dirigits a l'obtenció del títol d'educació secundària. Únicament el 4,24 % dels alumnes escolaritzats cursen estudis superiors, bé de preparació a les proves d'accés a la universitat, bé cursos d'estudis postobligatoris (superiors) a distància. Finalment, un 8,26 % dels alumnes fan estudis del bloc de les competències per a la societat de la informació (llengües i informàtica a nivell d'usuari).

Representació gràfica de la població escolar penitenciària matriculada segons bloc d'ensenyament

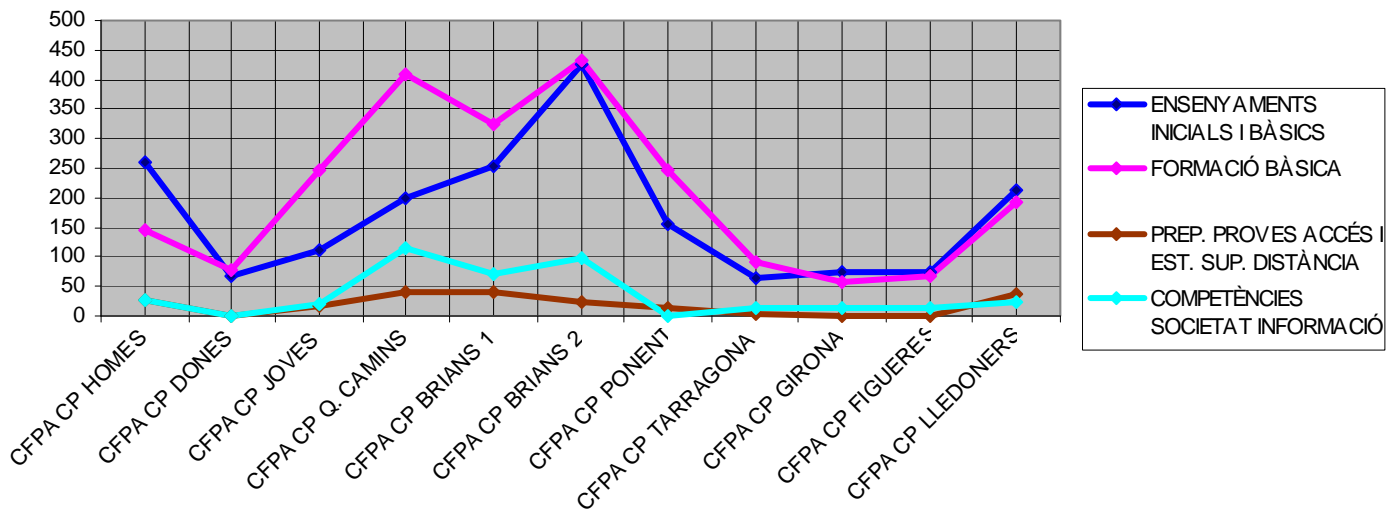

Imatges d'aules de CFPA de diferents centres penitenciaris

Dades comparatives dels alumnes matriculats pels centres de formació de persones adultes dels centres penitenciaris de Catalunya (CFPA)

Gràfic comparatiu dels blocs d'ensenyament dels centres penitenciaris per centre de formació (CFPA)

Programa de violència de gènere: satisfacció dels usuaris

En general s'assumeix que les administracions han de produir i proveir els seus serveis atenent requeriments de qualitat. Així mateix, per poder fer una bona gestió de la qualitat és necessari disposar de processos d'estandardització i criteris de certificació de servei i establir accions de revisió periòdica.

En aquest sentit, el vigent Programa marc de violència de gènere, en l'apartat 4.6.2., apunta la necessitat de disposar de criteris objectius i mesurables de paràmetres mínims que possibilitin un adequat nivell de qualitat del programa i inclou, entre altres estàndards de qualitat, **l'existència d'una avaluació estandarditzada sobre els nivells de satisfacció dels usuaris** del programa com una de les eines de gestió. Conèixer el grau de satisfacció dels usuaris dels grups d'intervenció fa més fàcil **mesurar** la percepció de l'usuari sobre la intervenció rebuda i **detectar** les necessitats d'aquests usuaris. Això permet **revisar periòdicament les accions** i les activitats i orientar-les cap a elements de qualificació i homogeneïtzació en la intervenció de violència de gènere en tots els centres penitenciaris per tal d'assegurar el compliment dels requeriments del programa d'intervenció.

Durant l'últim trimestre de 2010 i fins a l'agost de 2011, els centres penitenciaris han anat incorporant l'avaluació dels nivells de satisfacció dels interns als programes d'intervenció que s'han dut a terme. El **Programa marc de violència de gènere** recull en els seus annexos un qüestionari estàndard, que és el que s'ha fet servir a tots els centres per a aquest fi (vegeu-lo al final d'aquest article).

Els qüestionaris emplenats s'han fet arribar a la Unitat de Programes d'Intervenció Especialitzada, que n'ha gestionat la recollida i l'anàlisi posterior. Concretament, el setembre de 2011 s'havien rebut un total de **97 qüestionaris** dels CP de Ponent (14), Lledoners (11), Brians 1 (16), Brians 2 (47) i Quatre Camins (9). El nombre d'interns que han fet el programa de violència de gènere als centres penitenciaris durant els tres primers trimestres de 2011 ha estat de 395, dels quals 82 ho han fet en la modalitat bàsica i 160 en la intensiva.

Taula amb les dades recollides

CP	QR	Modalitat	V	NV	Període	Valoració global				
						MB	B	R	M	MM
Brians 1	8	Intensiu	7	1	Gener-maig 11	6	1			
	8	Bàsic	8		Juny-agost 2011	7		1		
Ponent	14	Intensiu	13	1	Oct. 10-febrer 11	4	9			
Lledoners	11	Bàsic	7	4	Gener-juny 2011		4	3		
Brians 2	47	Intensiu	13	1	Nov. 10-maig 11	6	6	1		
		Bàsic	8	1	Nov. 10-març 11	3	3	2		
		Intensiu	24		Nov. 10- maig 11	9	15			
Q.Camins	9	Intensiu	9		Març-juliol 2011	4	4	1		

QR:qüestionari rebut; V:qüestionari vàlid; NV:qüestionari invalidat MB:molt bé; B:bé; R:regular; M:malament; MM:molt malament

Els qüestionaris han estat emplenats pels interns al final del programa d'intervenció. Cal indicar, també, que no tots els interns que han respost el qüestionari han obtingut un resultat satisfactori d'aprofitament del programa.

En general, en tots els centres penitenciaris s'han obtingut puntuacions similars. Els interns han puntuat positivament i de forma elevada qüestions relacionades amb la informació facilitada sobre el programa, les expectatives de l'intern, i també els aspectes més formals: continguts adequats, nombre de sessions correcte. Els interns també tenen una bona percepció de l'equip de tractament: direcció del grup, normes de respecte i participació, etc. La majoria dels interns valoren la utilitat del programa i recomanarien a un amic que el fes. En resum, cal destacar que el 91 % dels interns que han respost el qüestionari han valorat globalment la intervenció com a bona o molt bona.

El nombre d'interns que han fet el programa de violència de gènere als centres penitenciaris durant els tres primers trimestres de 2011 ha estat de 395, dels quals 82 l'han fet en la modalitat bàsica i 160 en la intensiva. Així, durant aquest període s'ha pogut avaluar la satisfacció de l'usuari del 40 % dels interns que han rebut tractament especialitzat en violència de gènere. Esperem incrementar aquest nombre en propers períodes per arribar al total dels interns participants.

VILÀ MANCEBO, Antoni. *Serveis socials: aspectes històrics, institucionals i legislatius*. Barcelona: Editorial UOC, 2011

Els serveis socials han anat adquirint gran transcendència per als ciutadans, i també per als professionals que practiquen la intervenció social, ja que constitueixen una de les formes de la intervenció. Aquesta obra pretén facilitar als interessats en l'àmbit social els elements que facilitin el coneixement sobre els antecedents, l'evolució i la situació actual dels serveis socials a Espanya i, especialment, a Catalunya, i també l'adquisició de les competències bàsiques i els coneixements necessaris per dissenyar i executar les intervencions individuals i col·lectives en aquest sistema o per desenvolupar altres tasques professionals.

Podeu llegir aquí el [primer capítol](#) d'aquesta obra.

***Intervenció amb agressors de violència de gènere*. Barcelona: Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, 2011**

Aquest nou llibre de la col·lecció Justícia i Societat (també disponible en castellà) inclou dos treballs de recerca: "Avaluació dels programes formatius aplicats des de l'execució penal a la comunitat en delictes de violència de gènere", de Meritxell Pérez Ramírez i Marian Martínez García, i "Classificació d'agressors de parella a presó: implicacions terapèutiques i de gestió del risc", d'Ismael Loíaz Calvo.

Les dues investigacions exposen resultats en l'àmbit de la violència de gènere des del punt de vista del tractament dels agressors condemnats per aquest tipus de delictes. En la primera de les recerques es descriu la tipologia dels agressors que han estat condemnats a penes privatives de llibertat. En la segona es fa la descripció dels infractors que han estat condemnats per delictes de violència de gènere a seguir un programa formatiu, que és una de les mesures penals d'execució que preveu el Codi penal. En aquesta recerca també es fa el seguiment i l'avaluació dels resultats d'aquests programes formatius, un cop els condemnats han complert la mesura imposada.

Per a més informació, consulteu l'[Invesbreu núm. 49](#).

BOSWORTH, Mary (ed.); HOYLE, Carolyn (ed.) *What is criminology?* Oxford: Oxford University Press, 2011

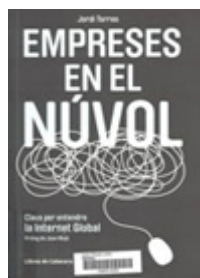
Aquesta obra (vegeu-ne una ressenya a [Què és la criminologia?](#)) és un recull de 34 assaigs elaborats per prestigiosos criminòlegs i experts en la matèria. La intenció és contestar preguntes com: per a què serveix la criminologia?, quin és el seu impacte real?, quins són els principals problemes i debats de la criminologia actual?, quins desafiaments se li plantegen?, quina és la seva història?, com ha evolucionat en les últimes dècades? Publicat pel CEJFE.

GUTIÉRREZ ROMERO, Francisco Manuel. "La mediación penal: un posible avance en la lucha contra la violencia de género". *Diario La Ley*, núm. 7711, Sección Doctrina, 7 oct. 2011, Año XXXII

En aquest estudi (vegeu-ne una ressenya a ["La mediación penal: un posible avance en la lucha contra la violencia de género"](#)), l'autor, magistrat titular del Jutjat de Violència sobre la Dona núm. 2 de Sevilla, es proposa posar en relleu la necessària revisió de la normativa estatal per tal de permetre la mediació penal en certs casos de violència de gènere, com una eina útil i eficaç per a la solució de conflictes, i també per evitar la reiteració delictiva.

LARRAURI, Elena i BLAY, Ester. *Penas comunitarias en Europa*. Madrid: Trotta, 2011

Estudi que aborda des d'una perspectiva europea els aspectes normatius de les penes alternatives a la presó, alguns problemes relacionats amb la supervisió judicial de les penes i amb la formació dels professionals responsables d'aplicar-les, el contingut d'aquestes sancions penals o la percepció que en tenen els mateixos penats.

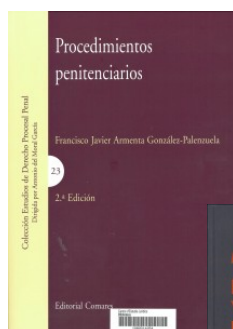
TORRES, Jordi. *Empresas al núvol: claus per entendre la Internet global.* Barcelona: Libros de Cabecera, 2011

Aquest llibre pot ser molt útil per a qui vulgui trobar una descripció entenedora de les possibilitats i els avantatges de la informàtica en núvol (*cloud computing*), i també dels seus perills.

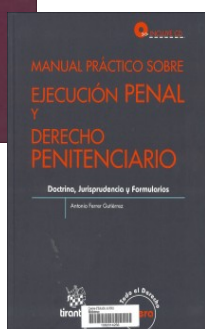

PORRET GELABERT, Miquel. *Gestión de personas: manual para la gestión del capital humano en las organizaciones.* Madrid: ESIC, 2010

Quarta edició d'aquest manual, que recull els aspectes actuals de la matèria, i ho fa des d'una perspectiva moderna del que és la gestió i la direcció de persones a l'empresa. Ens parla, entre altres temes, del comportament de les persones dins de les organitzacions, dels grups, de la motivació i del lideratge.

Dues novetats en dret penitenciari. La primera portada correspon a una segona edició actualitzada d'una obra interessant, publicada fa poc per l'Editorial Comares, *Procedimientos penitenciarios*, del jurista criminòleg Francisco Javier Armenta González-Palenzuela. Aquesta obra és un compendi dels procediments administratius i judicials que es deriven de les diferents àrees d'un centre penitenciari. L'autor analitza cada matèria penitenciària i inclou una descripció del procediment, un esquema de les fases cronològiques i les referències normatives aplicables.

El segon llibre és una novetat bibliogràfica de l'Editorial Tirant lo Blanch, disponible a la biblioteca tant en format paper com en format electrònic. El magistrat Antonio Ferrer Gutiérrez ens ofereix en aquest "*Manual práctico sobre ejecución penal y derecho penitenciario*" un contingut eminentment pràctic que no només sintetitza els principis teòrics de la matèria, sinó que també ofereix una selecció de la jurisprudència que desenvolupa aquesta teoria i formularis sobre execució penal. Aquest manual està actualitzat d'acord amb la LO 5/2010, de 22 de juny, el RD 419/2011, de 25 de març, i el RD 840/2011, de 17 de juny.

El règim tancat al sistema penitenciari espanyol

La Ley Penal, núm. 86, d'octubre 2011. Editorial LA LEY

[Accés al document](#)

Novetats de l'hemeroteca en línia: especial dret penal

Us presentem una selecció dels articles de l'últim número de la *Revista General de Derecho Penal*. Podeu consultar el sumari al web de la [Revista](#). Per obtenir el text complet dels documents, sol·liciteu-lo a biblioteca_cejfe.dj@gencat.cat.

“Normativa europea de relevancia penal”

Autors: Fabián Caparrós, Eduardo
Revista: Revista General de Derecho Penal núm. 16 (novembre 2011)

“Notas jurisprudenciales sobre la responsabilidad civil subsidiaria del estado derivada de las agresiones sufridas por funcionarios de prisiones en centros penitenciarios”

Autors: Sardina Cámara, Pablo
Revista: Revista General de Derecho Penal núm. 16 (novembre) 2011

“Suspensión de la ejecución de la pena privativa de libertad: algunos problemas de la práctica judicial”

Autors: De la Mata Barranco, Norb; Hernández Díaz, Leyre
Revista: Revista General de Derecho Penal núm. 16 (novembre) 2011

Continguts digitals de qualitat a l'abast de tothom

Ja es pot accedir a la Biblioteca Electrònica des de qualsevol punt de connexió a Internet.

A partir d'ara ja no caldrà desplaçar-se per consultar determinats continguts. Des de qualsevol ordinador es pot accedir a les bases de dades, enciclopèdies, revistes i premsa de qualitat que ofereix la Biblioteca Electrònica del Sistema de Lectura Pública de Catalunya.

Fins ara només es podia entrar a aquest servei des dels ordinadors de les biblioteques públiques. Ara, a qualsevol punt del món, durant les 24 hores del dia i al llarg de tot l'any, es tindran a l'abast més de 40 revistes en català, 600 mitjans de comunicació i 42.000 notícies diàries a text complet de diaris catalans, espanyols i estrangers. També s'hi poden trobar obres de referència, enciclopèdies, lleis i jurisprudència i un manual de gestió empresarial.

Per utilitzar la Biblioteca Electrònica només cal disposar del **carnet de biblioteca** i **registrar-se com a usuari**.
[Biblioteca Electrònica del Sistema de Lectura Pública de Catalunya](#)

Document de bones pràctiques en l'ús de les TIC als centres d'execució penal

A l'apartat Inici > Més intranet > Unitats orgàniques > [Serveis penitenciaris i justícia juvenil](#) s'ha publicat el document *Bones pràctiques en l'ús de les TIC als centres d'execució penal* perquè les persones que hi treballen o hi col·laboren coneguin les normes i les recomanacions per fer un bon ús de les eines tecnològiques i dels sistemes d'informació.

L'objectiu és que tots els treballadors tinguin cura dels recursos tecnològics que el Departament posa a la seva disposició, que en facin un ús correcte i eficient i que respectin la normativa vigent sobre la seguretat de la informació i la protecció de dades de caràcter personal.

[Bones pràctiques en l'ús de les TIC als centres d'execució penal \(PDF\)](#)

Els centres: destaquem...

Narratives digitals al Centre Penitenciari d'Homes

Al Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona s'ha iniciat un taller de narratives digitals amb els interns del taller de teatre. El passat 7 d'octubre, dins del projecte Digi-Tale, es va desenvolupar la primera sessió i, a partir d'aquesta sessió introductòria, s'han començat a treballar petits relats de vida i a practicar la dicció.

El projecte pretén explorar el potencial d'aquesta eina digital en l'àmbit socioeducatiu i de tractament. El relat, tal com es configura, ha de ser un relat personal i, per tant, autèntic, en què els participants al taller narren un aspecte concret de la seva experiència. La metodologia emprada consisteix en una combinació entre elements multimèdia i els elements tradicionals de tota narrativa. Com a producte final s'elabora un vídeo de pocs minuts.

Els relats, amb temes triats per cadascun dels deu interns que hi participen, es basen en situacions anteriors a la seva entrada a presó o estan vinculats a situacions del moment, i sorprenen pel seu contingut emotiu: la infantesa, una dedicatòria a un amic que els dona suport, la situació actual a presó i com s'hi ha arribat, l'ambigüitat dels noms, una reflexió sobre la penalització de les drogues...

Escenes del film *Catalunya Über Alles!*, rodades al CP Ponent

El Film *Catalunya Über Alles*, guardonat als festivals de cinema de Màlaga i Montreal, també ha estat guardonat aquest mes de setembre al Festival de Cinema de Sant Sebastià com a millor film de caire social i que millor reflecteix els valors paisatgístics i culturals del lloc on ha estat rodat, principalment a pobles de Lleida, però un d'aquests llocs és el Centre Penitenciari Ponent.

Eines 2.0 al CP Tarragona. CFPA Pau Casals

Presentació del bloc del Centre de Formació de Persones Adultes Pau Casals del Centre Penitenciari de Tarragona, per tal de treballar els continguts del nivell funcional d'informàtica educativa per a adults COMPETIC 1.

L'actualitat, l'agenda del centre i les inquietuds personals dels participants, és a dir els alumnes de l'escola, són la base per a la tria de temes, que van prenent forma durant la setmana i que es redacten entre dilluns i dimarts, de manera que es pugui arribar a publicar com a mínim un article setmanalment.

Per a més informació, l'enllaç és <http://blocs.xtec.cat/bloguerspaucasals/>

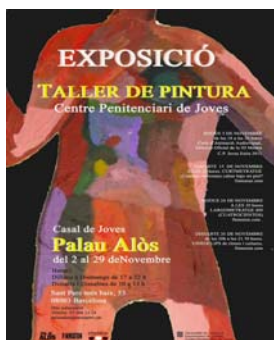
Lleida acull la mostra de les millors obres de ceràmica, pintura i escultura fetes enguany per interns dels centres penitenciaris catalans

El Centre Penitenciari Ponent celebra la 24a edició del Premi Marraco de ceràmica, pintura i escultura, en la qual participen les obres fetes pels interns en els tallers artístics dels centres penitenciaris de Catalunya. Aquest any, s'han presentat un total de 126 obres, que s'han pogut veure a la Sala d'exposicions Sant Joan de Lleida fins al 6 de novembre.

[Més informació](#)

Exposició de pintura d'interns del Centre Penitenciari de Joves

El Centre Penitenciari de Joves presenta una exposició de pintura al Palau Alòs. Aquesta exposició és un recull de les creacions artístiques produïdes al taller de pintura del Centre fetes al llarg dels darrers anys. L'exposició presenta un total de 30 obres de temàtica diversa, majoritàriament acrílics.

Acompanyant l'exposició es presenten una sèrie de videoclips realitzats, igualment, pels interns al taller d'informàtica del Centre: Punt-Omnia i Finmatun.

Curs de formació de l'activitat física i l'esport al Centre Penitenciari Brians I

Durant el mes de novembre al CP Brians 1 s'ha impartit un nou curs de formació d'àmbit esportiu adreçat a un màxim de 20 interns i internes amb un perfil clarament orientat a l'àmbit de l'activitat física i l'esport. Aquest curs és el tercer d'una sèrie de seminaris de formació que ja s'han desenvolupat en altres centres (Joves i Lledoners) en els últims mesos, l'objectiu principal dels quals és facilitar el coneixement de l'àmbit esportiu a la població interna i ajudar a la seva inserció social i laboral. Aquesta iniciativa s'emmarca dins la voluntat de col·laboració entre el Departament de Justícia i l'Escola Catalana de l'Esport.

Són seminaris d'iniciació a l'àmbit tècnic i esportiu (*Ciate*), de 20 hores de duració, quatre hores setmanals. L'Escola Catalana de l'Esport aporta el professorat necessari per a la realització del curs així com el material didàctic amb adaptació de continguts.

Tots els participants reben un certificat d'assistència i aprofitament. Amb aquesta iniciativa es vol dotar als interns i internes de més possibilitats d'inserció laboral ampliant la seva oferta formativa i adaptant-la a les seves necessitats i inquietuds.

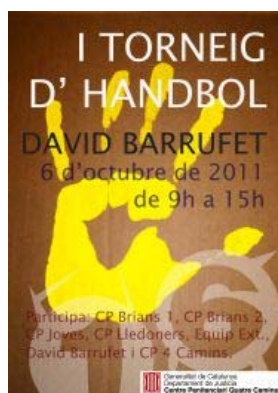
Premi Disseny per al Reciclatge 2011 del taller Alehop del CP Lledoners

El projecte Alehop (projecte de reciclatge que es du a terme al CP Lledoners) va ser seleccionat com a finalista per la categoria d'estratègies al premi DXR de l'Agència de Residus de Catalunya del Departament de Territori i Sostenibilitat.

El dia 20 d'octubre a les 20 h es va celebrar l'acte al Palau Robert i es va comunicar que el taller Alehop havia aconseguit el premi. A més, hi haurà una exposició que quedarà catalogada per dos anys de forma itinerant.

I Torneig d'Handbol David Barrufet al CP Joves

El passat 6 d'octubre va tenir lloc al Centre Penitenciari Quatre Camins, a la Roca del Vallès, el I Torneig d'Handbol David Barrufet de Centres Penitenciaris de Catalunya. El millor porter de la història de l'handbol català, David Barrufet, ha estat testimoni directe del torneig, que a més portava el seu nom.

En el vessant merament esportiu, en aquest I Torneig d'Handbol de Centres Penitenciaris hi han pres part vuit equips: dos equips del Centre Penitenciari Quatre Camins, l'equip del Centre Penitenciari Brians 1, el del Centre Penitenciari Brians 2, el del Centre Penitenciari de Joves, el del Centre Penitenciari Lledoners, l'equip de tècnics esportius dels diferents centres, i un combinat exterior (format per jugadors de la Lliga Catalana i de Segona Catalana del Sant Martí Adrianenc).

El president de la [Federació Catalana d'Handbol](#), Tomàs Moral, també va ser present a la cita en representació de la FCH i de l'handbol català en general.

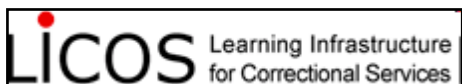
El planeta blau al Centre Penitenciari de Joves

El projecte El planeta blau porta el coneixement del mar als presos més joves. Més d'una vintena d'investigadors hi col·laboren i hi participen mitjançant pràctiques i xerrades, amb la intenció d'acostar el coneixement de l'oceanografia i el respecte pel mar als interns del Centre Penitenciari de Joves.

L'objectiu d'El planeta blau és fer un projecte divulgatiu, participatiu i de voluntariat, que s'ha iniciat el 20 d'octubre i que s'adreça a 60 interns seleccionats pels seus professors d'entre aproximadament 100 interns d'educació secundària i batxillerat. Cada sessió consistirà en una xerrada, acompanyada d'algun documental i d'una pràctica relacionada.

El promotor d'aquest projecte és l'Institut de Ciències del Mar de Barcelona (CSIC), i el finança la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia, amb la col·laboració del Departament de Justícia mitjançant el Centre de Formació de Persones Adultes Santiago Rusiñol del Centre Penitenciari de Joves.

Participació al Projecte Europeu LICOS amb interns del CP Lledoners

L'aprenentatge electrònic (*e-learning*) ofereix una gran oportunitat perquè els interns millorin les seves habilitats bàsiques, i les seves competències professionals. El [projecte LICOS](#) té com a objectiu el desenvolupament i l'avaluació d'una política marc comuna europea d'aprenentatge electrònic per a l'educació a la presó. El sistema es pot adaptar a les condicions penitenciàries dels diferents països d'Europa per complir amb els requisits nacionals específics.

Durant el curs 2010-2011 s'iniciarà un projecte pilot de LICOS al CP Lledoners.

[Més informació](#)

Segones Jornades Jurídiques al CP Lledoners

Al llarg de cinc jornades, diversos i reconeguts especialistes (catedràtics de dret processal, constitucional, internacional, etc.) han exposat i compartit amb els interns del Centre Penitenciari Lledoners els seus coneixements i experiència acumulada en temes tan propers a l'àmbit de l'execució penal com la figura del jutge de vigilància, la immigració i la seva afectació en el sistema penitenciari, l'indult o l'organització jurisdiccional.

Inauguració de Cyberaula al CP Quatre Camins

El divendres 11.11.11 va ser un dia especial al Mòdul 4 del CP Quatre Camins, perquè s'hi va inaugurar oficialment la Cyberaula i es va presentar la primera edició del dMagazín [Universo Cultural, el magazine abierto](#).

Darrere d'aquests dos fets hi ha una llarga història que us expliquem en [aquest article del bloc Gestió del coneixement](#), a partir de tres mirades que resumeixen moltes veus: la de tota la gent que ha participat en la creació de *Universo Cultural, el magazine abierto*.

Presentació del llibre *Vivències* al CP Dones de Barcelona

El 15 de desembre s'ha presentat al CP de Dones de Barcelona el llibre *Vivències. 2n certamen de relats de persones privades de llibertat*, fruit d'un concurs de poesia i relats breus convocat conjuntament per la Institució de les Lletres Catalanes i el Departament de Justícia. Els interns i les internes han escrit el seu text en la seva llengua mare i es publica l'original amb la seva traducció al català. Hi ha escrits en diversos idiomes com àrab, xinès, italià, romanès, portuguès, castellà, etc.

L'acte de presentació ha consistit en una lectura de poemes del llibre, una lectura teatralitzada del relat *El boli vermell* a càrrec de la seva autora, i d'una petita antologia poètica recitada per l'escriptor Carles Rebassa.

Participació dels tallers artístics dels centres penitenciaris a la fira Drap-Art'11

Aquest any han tornat a seleccionar els tallers artístics dels centres penitenciaris per participar a la Fira Internacional de Reciclatge Artístic, Drap-Art 2, que té lloc al CCCB del 16 al 18 de desembre de 2011.

[Més informació](#)

